

LYŠKÁNORA 47

Nepravidelný občasník pro vnitřní potřebu Nurnské družiny
Předradostiny 1059 Liscannor, Nurnská oblast, západní Gwendarron

* Motta tohoto čísla * Lesní poesie * Prosba na pana starostu * Nelibý zápach * I vy jeden filuto... *
* Klabzej Myšilov: Z deníku malého psance * Pod čarou *

Motta tohoto čísla

Vzhledem k tomu, že zásoby starých družinových výroků jsou t.č. vyčerpány, uvádíme alespoň úvodní poznámku z deníku malého psance, jemuž je v této Lyškánore věnována určitá část. Jistě pochopíte, že v tématickém kontextu tohoto vydání nejde o nějaký zásadní prořešek proti ‚Mottům tohoto čísla‘ (Kl.Myš.).

„...Kožené sandále - vzdušné, lehké, nekloužou a nesmrdí z nich nohy...“

Klabzej Myšilov

„...Býti pravým druidem, to jest řehole...“

Molohad Myšilov

Lesní poesie

Klabzej Myšilov

Tokání tetřeva tluče mi do uší

Tokání tetřeva tluče mi do uší
ačkoli k některým zvukům jsem hluchý
hlušcovo volání po lásce rozbúší
srdce mé kamenné. Však nemám tuchy
z dalipak jednou s mou láskou se najdeme
a jestli dospěla alespoň zrodu
lépe je zchladit žár touhy své plamene
chrstnu si na hlavu studenou vodu

Počítám ovečky...

Počítám ovečky... nebo spíš štěnice
proklouzly škvírami až do mé ložnice
a teď tu perou se o místo u stolu
Ležím na talíři hned vedle přiborů
ve vlastní omáčce, ve štiávě tepen
z potních žláz kaší jsem obložen, slepen
A tak mi zbývá jen bránit se panice
snažit se usnouti, počítat štěnice

a v duchu nadávat, jaký jsem debil
že jsem se poslední měsíce nemyl

Ach, kdybych měl svaly...

Ach, k dybych měl svaly a široká ramena
havraní kadeře dlouhé až po pás
vznešený rodokmen elfího plemena
z toho snad hodím si oprátku, provaz

Proč nejsem takový, říkám si dokola
a nemám nejméně třicet pět roků
udatnost rytíře, bystrý zrak sokola
když už ne v levém, tak v pravém svém oku

A proč mi rodiče nedali do věna
alespoň o ždíbec lepšího jména
Nargel či Moorhed snad, anebo Darlena
v takovém případě byl bych i žena

Teď je má nálada úplně zkažena
navěky budu ten poslední, druhý
já zlostí krabatý, jeho tvář kamenná
než se mu vyrovnám, budu spíš tuhý

Kdybych však jiný byl, to bych pak nebyl já
protivně svalnatý, libého dechu
raději po svém se do prstů vysmrkám
zalezou do lesa a přespím v mechu

Jsem světu pro smích?

Jsem světu pro smích?
Mně svět je k smíchu!
Jsa oproštěn všech světských hříchů
snad jediný si nesu hřích:
to že jsem nad svým druidstvím zpych

Chtěl bych být jelenem

Chtěl bych být jelenem s velkými parohy
ale když po ránu zvedám se na nohy
co se spíš zdají být ztuhlými pahýly

lovcům bych neutek, když by mě honili
Nejspíše zakrátko padl bych střelen...
Proč chci být jelenem? Z toho jsem jelen

Prosba na pana starostu

Vážený pane starosto,

Obracím se na Vás v takové dosti trapné záležitosti. Nedávno se mi stala taková věc. Nebo nestala se mi taková věc. Zkrátka a dobře musel jsem onehdá jít za Vámi do Vašeho domu kvůli nějaké naprosto všední události. Však si jistě vzpomínáte. Bylo to ten den jak bylo to tuze velké parno. Takže si to takhle šlapu k Vám a musím se Vám přiznat k následující věci.

Byl jsem naprosto šokován tím příšerným svinčíkem, který se nachází v okolí Vašeho domu. Nejenomže jsem musel kličkovat mezi bobky a výkaly od Vašeho domácího zvířectva, ale mnoho bych za to nedal, že některá lejna byla i původu ryze lidského. Také jsem si důkladně namočil boty v té Vaší močůvce, které se prostě vyhnout nedá. A když jsem od Vás odcházel, tak jsem po něčem dosti nevábém uklouzl a důkladně si zašpinil nové gatě. Však víte ty s tou zelenou kostkou. Ty kařata vem Draplák, jednoduše jsem si je vypral, protože nejsem lenoch jako jistý obyvatel křivé věže na pobřeží, ale myslím si, že vzhled okolí Vašeho domu a hlavně ten příšerný smrad, který okolo něj panuje, zvláště v tomto teplém počasí, opravdu nedělá čest Vašemu odpovědnému starostenskému úřadu. Ne, že bych Vás tímto chtěl k něčemu nutit, to chraňte bohové, ale myslím si, že byste se měl na tím vážně zamyslet. Alespoň tu kadibudku, kdyby jste si ráčil postavit! Ještě Vás při výkonu Vaší potřeby uvidí nějaké děcko a co si potom má o Vás myslet. Vždyť jste starosta a tudíž něco jako náš otec a vzhledem ke Gwendarronu zároveň i zástupce královské moci. Dobře vím, že jste na svůj úřad pyšný a vykonávaté ho velmi svědomitě, proto dost dobře nechápu, proč se alespoň trošičku nestaráte o Vaše domácí sídlo. Ten puch, který se line od Vašeho stavení dokonce až k hospodě U hrocha je opravdu někdy těžko snesitelný, zrovna jako ty mračna much.

Prosím pěkně zkuste se nad tím zamyslet a něco s tím udělat.

V dokonalé úctě

Obecní rybníkář Kutouš Králík

Nelibý zápach

Milý pane Králíku,

předem svého dopisu bych vám rád podrobně popsal svůj dům. Myslil jsem, že vzhledem k vašim milým návštěvám ohledně naprosto všedních událostí jej již dobře znáte, ale s povzdychem jsem shledal, že nikolivě. Tedy.

Dům byl vystavěn v lidověrustikálním stylu roku 1038 Tanřísem Álfheimským. Tohoto druhu staveb z široké skupiny álfheimského slohu vždy užívala především horní vrstva obyvatelstva - tedy různí předáci, kmenoví náčelníci, ideologičti vůdcové a v neposlední řadě i společností vysoce vážení Udavatelé - strážci bratrské rovnosti. Álfheimského slohu, jak jistě víte, užívá se hojně od sedmého století na ostrově stejného jména v severním moři, kdy se tamní původně kočovné hordy začaly vázat k jednomu místu a zakládaly první pospolitá elfská sídliště. Mimo lidověrustikálního stylu v této skupině pro dokreslení rozeznáváme namátkou styl pospolitěselidový, jenž jest nejrozšířenější, avšak ke stavbě je výhradně užíváno dřeva a jílů. Styl lidověrustikální jako takový vyznačuje se následujícími prvky. Rázem připomíná selské stavení. Zdiva je užíváno hrázdného, a to bych podotkl, že zásadně, stavby bývají přízemní, maximálně s patrovou nadstavbou; jako krytiny užívá se výhradně došek - výrobku z tradičního to odpadu ze zemědělské činnosti.

A teď už k samotným výhodám.

Základním znakem je jedna rozlehlá centrální místnost, sloužící jako obývací pokoj, kuchyně, sklad potravin a nezřídka i jako ložnice. Ze zásady nemívá stropu, klene se od podlahy až do krovu. Má to své nesporné výhody. Člověk netrpí pocitý stísněnosti, nezabývá se problémy kam se skříní a podobně. Nezatížen takovými dilematy je tedy zákonitě radostný. Radostný člověk jest pilířem společnosti. Také odpadá mnohdy namáhavé přebíhání ze spíže do kuchyně, z kuchyně do pokoje, a když jde člověk spát, prostě si lehne. Nemusí se vláčet přes půl domu do ložnice. Obydlí samozřejmě mívá další místnosti, ovšem bývají to jen v zámožnějších rodinách komůrky pro hosty, či obřadní místo pro rozmlouvání s božstvy.

Skvostně je řešen systém vytápění! Pokrokoví myslitelé na Álfheimu dávno zavrhlí myšlenku složitého vytápění pomocí všemožných krbů a kamen, složitých systémů odvodu kouře komíny, směšně se topořícími nad střechami, jak je tomu běžné v cizině. Vyvarovali se těchto nesnází a radu hledali kde jinde, než u předků. Úplně zavrhlí výmysly slepé cesty okolních civilizací a

systém zjednodušili na jedno centrální ohniště uprostřed obytné místnosti. Kouř přirozeně stoupal k vysokému stropu, kde unikal proraženou dírou ve střeše. Jak prostě! Na trámech zavěšené potraviny byly chráněny proti hlodavcům, a co více, kouř odpuzoval obtížný hmyz a měl přímý vliv na jejich trvanlivost. Odpadla i tato starost. Místnosti pro hosty nebylo třeba vytápět vůbec. Alespoň odpadla starost o případné vyžírky z kruhu rodinného, i jiné. Chládek v obřadní komoře zase jítíl smysly, nebylo třeba zde trávit více času, než bylo nutné. Výtečně to ti stavitelští mistři vymyslili.

Zcela vypuštěna byla i myšlenka podsklepení. „Sklepy jsou hnusné tmavé místnosti plné vlhka a plísní. Pryč s nimi“, řekl jakýsi mudrc z lidu. Je to pravda. Potřebný chlad potravinám dodá, jsou-li zabaleny do mokrého hadru. Voda, která se odpařuje, přirozeně dává dostatek chladivého účinku. Tak se tomu činilo v dobách kočovných! Sklepení jsou pouze vhodným příbytkem pro krysy a hnilobu.

Co je však zajímavé, je řešení vchodových dveří. Ty nejsou úzké, jako je tomu jinde. Jsou to pořádná vřetelná vrata, která mají v jednom křídle malou branku. Toto má své výhody. Álfheimští obyvatelé mohou vjet s vozem až do domu. Nemusí se nikdy ohýbat pod pytlí s moukou, aby je složili a odnosili domů. Je to zbytečné, když mohou zajet k místu použití. Vůz pak může dobře posloužit i jako dočasné skladiště. Na Álfheimu je běžné mít v pokoji jeden až dva vozy. Dají se dobře použít i jako nocležna. A hlavně, často to bývají vozy válečné, k rychlé obraně města hotovené.

Důležitá věc. Do chléva musí být zvláštní přístup přímo z domu. Nač se přezouvat a trmácet třebas ve sněhu přes celou zahradu? Je to zbytečné. Navíc álfheimský lid je znám svou vřelostí k domácímu zvířectvu. Nebývá nižádnou výjimkou, když hospodářské zvíře potkáte v centrální místnosti. Vždyť to zvíře má také právo na volné procházky!

Zvláštní pozornost bych chtěl věnovat produktům kálení. Dávno se ukázalo jako zcestné koncentrovat přirozený odpad na jediné místo. Vstoupit do malého prostoru, který se použil už nesčetněkrát předtím, bývá obvykle otesným zážitkem. Dotyčný si potom ani pořádně neuleví, a je rád, když je pryč odsud. Proč si i tuto činnost nepříjemnit? A tento problém vyřešili znovu álfheimští myslitelé. Zrušili centrální potřebiště! Ano. K těmto účelům bohatě postačí pomeňší zahrada, bohatě zarostlá křovím, o něž se nikdo nemusí starat. Stačí si potom sám vybrat místo, které je čisté a nikým nepoužité. Trus je pak živinou rostlinám, které jej za nějaký čas samy vstřebají a o to více potom bují. Nepohodlí při dřepění dá se odstranit použitím obvyklé staré židle, které se odstraní sedací deska. Zbyde tedy jen rám. Tomuto

vynálezu říká se serátko, může být opatřeno i popruhy na nošení. Stačí vzít serátko, postavit na příjemné místo v stínu křovin, a při jednom si na čerstvém povětří třeba přečíst knihu. Pro případ tmy je serátko vybaveno držákem louče, nebo přímo háčkem na kahanec. Na opěradle mohou být i síťky na náhradní lahve s olejem. Platí zde zásada: „Jaké si to kdo udělá, takové to má“.

Je třeba vzpomenout i domů, které zahradu mít nemohou - domy ve městech. Zde se užívá serátka s odjímatelným lavorem, který se vylévá z okna. Proto jste si mohli všimnout, že álfheimská města mají ulice klenuté a svahovité, s bočními rygoly, kterými vodní trkače ženou vodu. Vše je odváděno pryč. Je pravda, že to není zcela čistý způsob, nicméně toto je problém všech větších měst. Dají-li bohové, budou to právě álfheimští myslitelé, kteří i takový tvrdý oříšek rozlousknou!

Zůstaňme však u domu se zahradou, který je mým případem. Zcela zásadní věcí je, že na zahradu je přístup pouze z domu a zahrada je položena výhradně za domem. To je nutné a na to je třeba dát bedlivý pozor! Nemůže se pak stát, že by vás trůnicího na serátku někdo překvapil ze zálohy. Pokud by tedy nešlo o zloděje. Otevření dveří z domu pak měl hlásit další vynález myslitelů, obvyklý kravský zvonec na futru. Jelikož serátko vždy připadá jedno na jediné stavení, jsou nepříjemnosti naprosto vyloučeny.

Chtěl bych však vysvětlit v tomto směru vynález nejdůležitější. Jedná se o efekt „zvrtného rázu“. Zvrtný ráz vychází z přírody, je dán přirozenými zákonitostmi a není třeba využít jakékoli přídavné síly. Museli to ale býti álfheimští myslitelé, kteří jako první zvrtný ráz vědecky popsali a využili jej pro blaho elfích ostrovanů!

Je jasné, že nadměrné používání jednoho místa k vyměšování musí zákonitě provázet vznik nepříjemného pachu (však pachu nepoměrně slabšího, než je tomu u rozličných kadibudů!). Bylo třeba vymyslet, co s tím. Jak si lze všimnout, na Álfheimu jsou vesnice stavěny jaksi do kruhu s hlavními vchodovými vraty orientovanými dovnitř. Ony zahrádky pak směřují směrem vně. To je základní poznatek. Vítr vanoucí v otevřeném prostoru od domu přes zahradu, či vítr boční, má přirozenou odvětrávací schopnost. Nicméně toto samo o sobě nestačí. Bylo třeba spoutat hlavně vítr vanoucí do středu vsi, tzv. zadák, ale kvůli sousedům i větry boční, nebo alespoň koncentraci nelibého pachu rozmělnit, odsát. A k tomu účelu bylo odhaleno tajemství zvrtného rázu. Bylo zjištěno a četnými pokusy přesně zdokladováno, že postavíme-li dům do tvaru písmene U, dochází prouděním zadáku, či větru podobných úhlů k vzniku větrného víru s nejužším bodem u země, který má tendenci stoupat. Dochází k sání a stoupání do výšky, kde jsou už síly víru tak malé, že

zcela mizí. Dochází zde navíc k zvrtnému rázu, způsobeného stěnou obydlí, který vertikálně naklání tělo větrného jevu směrem od středu, tedy od vesnice. V takové vsi pak nemůže být, pochopitelně, téměř nic cítit. Takové to je, když se člověk učí poznávat přírodu! A proto má i můj dům právě takový tvar, jaký má.

Někdo může namítnout, co se děje, je-li bezvětrí. Toto se stává zřídka. Tehdy samozřejmě k žádnému zvrtnému rázu nedochází a vchází v platnost: „Co si kdo nadrobil, to také má“. Důležité však je, že nejsou otravování sousedé. Není-li vítr, nemůže se vzduch hýbat a tedy ani páchnout po okolí. Pokud by se chvíle na serátku staly nepříjemnými, lze použít nouzového řešení - vápna. Vypápněte zahrady by brzy mělo přinést kladný efekt. A proto má každý na Álfheimu před zahradními dveřmi postaven kyblík s vápnem. I na tuto věc álfheimští myslitelé mysleli!

Na závěr je nutno podotknout, že žádný álfheimovec nežije celý život na jednom místě. Stěhuje se. Na ostrově dochází k neustálé migraci obyvatelstva. Ta je dána zakořeněnými zvyky. V každém z tamních obyvatel je stále kus kočovníka. Má to svou vnitřní logiku, danou opět přírodními zákony. A stejně tak já, i když nejsem álfheimovec, dobře vím, že jednou se ze svého skvostného domu budu muset odstěhovat. Však doufám, že se tak stane za dlouho. Já sám bych druhé takové stavení nebyl schopen postavit. Je spousta věcí, kterým na álfheimských stavbách věda ještě nerozumí. Álfheimští stavitelé svých prvků užívají instinktivně. Tyto instinkty jsou v nich zakořeněny z dávných dob a jsou vedeny moudrostí dávno zapomenutou.

Tolik tedy k mému domu. Poznatků, které jsem zde vložil, dopídl jsem se ve čtyřicátých letech, kdy jsem pobýval v mondragonském Salienu. V salienské útulně hovořil jsem s mnoha elfy z Ostrova. Elfský národ jest v dnešní době nedostatečně doceněn a je smutnou pravdou, že velké objevy elfských civilizací bývá připisováno jiným, o mnoho mladším kulturám. Však zbytky elfských komunit, roztroušené po Starém světě, chvála bohům stále žijí, tvoří a vkládají do svých učených spisů ryzost poznání. Nehynoucí sláva buď elfským národům a jejich poslům, osamělým elfským misionářům!

Vás však, pane Králíku, více než tyto veliké věci zajímá fakt, že jste si na mé zahradě umazal gatě. Na vaši návštěvu si pochopitelně nevzpomínám. Kdybyste přišel vchodovými dveřmi, pak bych vás jistě uvítal a váš osobní všední problém s vámi vyřešil. Pokud byste toužil navštívit moji zahradu, jistě bych vás poučil o jistých eventualitách a nebezpečnostech. Ale to vy ne. Ve svém listu popisujete, jak jste náhodou

šťrádoval přes mou zahradu, když jste mne mínil navštívit, a při té příležitosti jste po něčem uklouzl. A já vám říkám, dobře vám tak. Neměl jste léztí pokradmu jako zloděj přes můj plot a plížití se křovím k mému domu. Potom byste se nemohl dostat na místa, kam (jak jsem popsal výše) jiní chodívají jen sami se svým serátkem. To vás, pane Králíku, potrestal sám Smrken a buďte rád, že se tam tou dobou nepotulovala moje fenka Nifren. Je sice hodná, ale ostrá. Mohla by vás zle pokousat. A to už nemluví o Melatarovi, který občas na zahradě cvičí střelbu ze své nové dětské kuše. Má tam terč, který velikostí i tvarem není vám zrovna nepodobný. Že jste tenkrát neměl žádné zlé úmysly, o tom mne přesvědčuje pouze fakt, že jste si pro tento účel oblékl zbrusu nové gatě ze zelenou kostkou. Myslím tedy, že bychom o této nepříjemné příhodě měli navzájem mlčet a raději nechat věci tak, jak jsou.

Co mě však musí nutit k zamyšlení, neboť jest mou povinností o záležitosti obecní se starat, je údajný puch, který je cítit dle vašeho vyjádření až u hostince U hrocha. Trochu mě vaše oznámení zarazilo, neboť zatím jsem neshledal jedinou námitku z řad obyvatel obce v této věci. Je dost možné, že váš přejemný hobití nosík reaguje na podněty, které není možné běžnými smysly zachytit. Je také možné, že se jedná o zápornou reakci na podnět úplně jiného ražení - např. na pach nějaké květiny či prach, zvířeny koly projíždějícího vozu. Na každý pád nelze brát vaše udání na lehkou váhu. Vždyť může skutečně jít o předzvěst budoucího problému - problému s čistotou v obci.

Pokusil jsem se uvažovat o tom, proč cítíte onen puch až v okolí hostince U hrocha. Spočil-li jsem hostinec s mým domem pomyslnou čarou (tedy za předpokladu, že jste dobře zvažil směr převládajícího větru), připočetl domy v těsném sousedství a vyloučil domy s dostatečným zajištěním v tomto smyslu, zbyly mi následující možné příčiny.

Pominu-li svůj dům, jenž jest konstruován na důmyslném principu zpětného rázu, zbývají domy č.p.3, 5 a 16. V domě č.p.3 se jakákoli potřeba zřejmě dělá do vany, každopádně je třeba ji nějakým způsobem vynášet na zahradu. Zde bych podotkl, že objekt není schopen zpětného rázu. V domě č.p.5 vanu ani nemají. Dům č.p. 16 vanu má, ale donedávna po celá léta nebyl obehán žádným pozemkem - t.j. odpad se musel nutně vynášet přímo na obecní pozemky, nedejte bohové snad do potoka! Tento dům je mimo jiné hned vedle hospody a hlavní cesty. Pokud bych tedy pátral po původci nějakého nelibého zápachu, hledal bych jinde. Pokud jste, pane Králíku, snad do něčeho šlápl po cestě od mého domu, jak se z vašeho listu snad také dá dedukovat (pokud jsem se tedy nezmýlil), jistě pochopíte, že jsem neměl žádného

důvodu strážit to tam osobně. Spíš bych si stěžoval u někoho, kdo tehdy žádný pozemek nevlastnil. Opět mě tedy napadá majitel domu č.p.16. Nerad bych dotyčnému křivdil - z vašeho listu přímo nevyplývá, kdy k onomu incidentu došlo, a nemohu tedy posoudit, zda v té době byl či nebyl zmiňovaný dům oplocen.

Ještě mne napadla jedna možná příčina, ale nejsem si zcela jist, zda to není nesmysl. Někde jsem četl, že prý ‚nemrtví páchnou‘. Nemohlo snad jít o zapomenutý vzdech po těch bytostech, které se nedávno zrodily ve vašem sklepe? Nemůžete snad mít tím pachem prosáklé šatstvo? Někjaký zapomenutý nepraný svršek? Rád bych vám pomohl, ale vskutku nevím.

Jedna věc je ale jistá. Když jsem se těmito otázkami zabýval a listoval starostenskou knihou, zjistil jsem, že na hygienu není v Liscannoru kladen takový důraz, jaký by kladen být měl. Měli bychom se nad ní všichni zamyslet. Nejenom já, obyvatel domu č.p.16 nebo ti s různými vanami, káděmi a lavory. Každý sám za sebe a všichni dohromady. Snad potom se vám, pane Králíku, bude dýchat lépe.

Na závěr bych vám chtěl říci jedno druidské pořekadlo. ‚Podle přibytku suď lesa pána‘. My druidi víme své. Slovy mého otce Molohada: Máš-li bohaté obydli, žiješ-li v přepychu, staráš se jen a jen o sebe. Pokud se o své blaho nestaráš, máš čas starati se o les a věci okolní...

A ještě jednu otáčku, pane rybníkáři. Koho jste myslil tím lenochem z křivé věže na pobřeží?

S pozdravem

Klabzej Myšilov,
osmý starosta liscannorský

I vy jeden filuto...

Vážený pane starosto,

Tak jsem si přečetl tu Vaši učenou studii a zároveň i odpověď na můj prostý list. I Vy jeden mazaný filuto! Musím konstatovat, že jste pravý intelektuál a učenec, pro kterého je snažší popsat arch papíru a vyplácet spoustu inkoustu, než-li vzít do ruky džber a lopatku a uklidit si vlastní svinčík (předpokládám, že jste ten list psal na tom Vašem serátku). Na druhou stranu se musím přiznat k tomu, že jsem se tomu od srdce zasmál a také jsem opět o něco vzdělanější co se týče ostrova Álfheimu. Opravdu jsem netušil, že máte tak vřelý vztah k tomuto místu. To abych se začal obávat, že za chvíli nebude chtít být pouze starostou, ale přímo ideologickým vůdcem nebo dokonce Vámi zmiňovaným Udavatelem - strážcem bratrské

rovnosti. To bychom se pak měli opravdu na co těšit!

Nevím, na ostrově Álfheim jsem nikdy nebyl a proto nejsem schopen diskutovat podrobně o tamnějších stavbách a jejich kladeně a záporech. A abych byl upřímný je mi to dost jedno. Znovu jsem si pozorně přečetl svůj list a mám pocit, že jsem nepsal vůbec o vzhledu Vašem přibytku, ale o něčem úplně jiném. Pouze bych Vám doporučoval se tolik nespolehat na ten mokrá hadr, ale to je pouze dobře míněná rada, nic víc. Spíše mám pocit, že tím jak podrobně popisujete svůj dům a veliké myšlenky, které byly k jeho stavbě asi nutné, lehce obcházíte onen zásadní problém, kvůli kterému jsem Vám psal. A tím problémem je zápach v okolí Vašeho domu, který je zvláště v těchto měsících zvláště patrný.

Vezmeme to tedy popořádku. Píšete, že se si na moji návštěvu nevzpomínáte. To je samozřejmě možné, zvláště když si uvědomím, že jsem se já hlupák roztržitý zapoměl zapsat do návštěvní knihy a připomenout Vám, aby jste moji návštěvu potvrdil dubovým razítkem. Také máte pravdu v tom, že jsem k Vám šel přes plot. Prostě jsem si poodšoupl jednu laťku ve Vašem plotu. Důvod byl prostý. Někak jsem nemohl naléztí Vámi zmiňované vchodové dveře. Teprve později se ukázalo, že byly dovedně zamaskované nějakým haraburdím. Máte pravdu. Dobře mi tak! Bohůmžel jsem se tak stal svědkem toho, co se válí na Vaší zahradě. Zdůrazňuji, že je to Vaše zahrada a tudíž si na ní můžete dělat co chcete. Já jsem Vás pak pouze nabádal k tomu, jestli je dobré, aby starosta obce Liscannor žil jako špindíra, kálající přímo tam, kde jej jeho potřeba zastihne. Celý můj dopis je psán v odlehčeném a přátelském tónu, takže si myslím, že se nejednalo o nějaké udání, jak uvádíte dále (no ne, tak pravda je, že Vaše odpověď je také pojata podobně). Musím Vám také říci, že mě nemusíte strašit Vaší milou fenkou Nifren. Ne, ne. Té se opravdu nebojím, neboť pokud si vzpomínáte, tak má k mé osobě velice přátelský vztah, jelikož jest ze stejného vrhu jako byl můj pes Mordochaj a oba tito milí pejsci byli dlouho Vámi cvičeni i za mé přítomnosti. Pouze je mi upřímně líto malého Melatara. Když si představím toho mladého pána, jak cvičí střelbu z kuše na té Vaší zadělané zahradě, přičemž zdatně kličkuje mezi lejny, bobky a močůvkou. No, třeba se mu to bude jednou hodit. A copak jste myslel tím, že se učí střelit na terč velikostí a rozměry mi podobný? Abych si náhodou nezačal myslet, že na té Vaší zahradě je výcvikový tábor Bílé ruky (to by se pak ten svinčík dal na druhou stranu lépe pochopit)!

Na dalších řádcích také spekulujete, že případný puch může pocházet i odjinut. Může, samozřejmě. Ale do toho výkalu jsem opravdu šlápl u Vás a několika dalším se úspěšně vyhnul! Nebo

nešlápnul, ale prostě mi to na botu nalepil Smrken, který asi stráží Vaše stavení. Také se zmiňujete o tom, že si doposavad nikdo nestěžoval a děláte narážky na můj přecitlivělý nos. To je velmi smutné, ale vezmu-li do úvahy, kdo žije ve Vašem okolí ani mě to nepřekvapuje. Snad jediné od pana řidičích bych očekával nějakou reakci.

Také od Vás není pěkné, že si děláte legraci z toho, že se v mém domku objevili nemrtví. To je skutečnost, ale mohu Vás ujistit, že jsem si celý přibytěk a zvláště sklep důkladně vydrhnul rejžákem. Ono bohůmžel o těch nemrtvých toho asi ještě uslyšíme více, ale já jsme byl skutečně pouze obět. A ubezpečuji Vás, že smradlavé šatstvo nevlastním. Nebo, vlastně máte možná pravdu, že u mě nějaké mohlo v tu dobu být. Bydlel tam tehdy u mě pan Rien Gwardit. Že by to byl nějaký jeho svršek? Například ty jeho oblíbené "čisté onuce". Že by stopa?

No nic. Problém, který jsem se pokusil nastínit asi vyřešen nebude. No, co se dá dělat. Nic, už je to venku. Inu, máte podělaný pozemek a dělat s tím zřejmě nic nebudete. Jste jenom starosta. Jenom si myslím, že by bylo od Vás upřímnější rovnou napsat něco o tom, že jste přírodní člověk, kterému to nevádí, což jste konec konců vlastně udělal. Nemusel jste to však halit do tak vzletných myšlenek a zapojovat do toho např. veliké elfské národy. Konec konců jde vlastně jenom o hovno!

S úctou

obecní rybníkář Kutouš Králík

P.S.: Na to koho jsem myslel oním lenochem z křivé věže si myslím dovedete odpovědět sám. Na to by přišel zřejmě i Beryl Sekera. Mohu Vám však napovědět. Onen lenoch je členem právě jednoho velikého elfího národa. Když se nad tím tak zamyslím, tak vlastně znám teď tři takové veliké elfí národy. Národ trindindolský, národ álfheimský a národ Adeodátův. No, bohové s námi!

Klabzej Myšilov: Z deníku malého psance

Klabzej Myšilov

Jak jsem se narodil

Narodil jsem se prvního dne měsíce jarnu roku 1029 v lesním srubu nedaleko vesnice Bejlec na severovýchodním úpatí Wardirského masivu. Matka mne porodila za bouřlivé větrné noci na prostém loži z máčených jedlových šišek a psích kůží. Na svět mi pomáhala belhavá bába Pihruše, která u nás při cestě za jedlými kořeny zapadla

sněhem a čekala, až odtaje. Otec tou dobou nebyl doma - toulal se nejspíš po kopcích, snad až někde u Oryllského průsmyku, a dle světel z údolí zakresloval do své mapy z březové kůry nové pozice dragolských a heralionských, vymazával vypálené vesnice a zanašel nové vojenské tábory. V Armidenu zuřila vleklá válka ve věci sporů o religiózní tvář krajiny. Ve věci víry měl otec jasno. Už v roce 1023 po porážce dragolských v bitvě u Rhyderu rozhodl se věřit jenom sám sobě a odešel s rodinou z chudého bejleckého domku výrobce smrkových šindelů do občasného útočiště před hladovými skupinami žoldáků hluboko v Ulmienu. Lesu ale říkal Skrejš a srubu Jedlová chyš. A v Jedlové chyši jsem poprvé otevřel oči a začal vnímat svět, který zprvu znamenal srub a první stromy Skrejše okolo a vypadal krásně a mírumilovně.

Jedenáct dní jsem neměl jméno, než se vrátil otec se svou březovou kůrou. Do té doby mi říkali všelijak. Kdyby se otec nevrátil vůbec, mohl jsem se jmenovat třeba Pihruš, protože matka byla z života v drsných podmínkách poněkud mimo realitu, než se dočista zbláznila, a do všeho tedy mluvila belhavá bába Pihruše. Jenže otec se k mému štěstí vrátil a Pihruše se tak jako tak opadnutí sněhů nedočkala. Otec ji zakopal na zahradě hned vedle divoké mrkve a planého česneku. Mimochodem, kdyby se přeci jen dočkala, otec by ji stejně nejspíš nepustil. Nemohl si dovolit, aby někomu prozradila, ve které části Skrejše se Jedlová chyš nalézá. V té věci věřil jenom sám sobě. Byla to divná a těžká doba, a já svého otce chápu. Stejně jako chápu, proč mi dal jméno Klabzej - moje hlava totiž věrně připomínala klabzejové semeno, semeno stromků, které ve válečných dobách otec šlechtil na doby míru, až bude potřeba hodně kvalitních šindelů na opravu vypálených střeš. Jenomže mír do prokletého Armidenu nikdy nepřišel. Takže o tom nic. Ale je stejně dobře, že Pihruše umřela, protože za tu mou hlavu, za tu mohla ona...

Mé rané dětství

Jako dítě jsem žádné lidi nepoznal. Na bábu Pihruši jsem si pamatovat nemohl a cizí lidé by sotva co po temných roklinách Skrejše pohledávali. A kdyby snad přeci jen zabloudili do těch míst, otec by je jistě včas vyčmchal. Ve věci instinktu a vnímání změn chování přírody by po těch letech odloučení od okolního světa předčil leckterého lesního tvora. Ne, že bych nevěděl, že nějakí lidé vůbec existují. Otec mi o nich občas vyprávěl a v mé dětské fantazii se míhaly obrazy úskočných zrůd bažících po krvi jiných. Také mě jimi doma strašili, to když jsem zazlobil, že si pro mě ti z údolí přijdou, když nebudu poslušný. Že

přijdou ti, co žerou malé děti. A já se jich tolik bál. V té době už matka byla dočista šílená. Nemluvila, celé dny nehnuté sedávala na plůtku u rumiště, které otec založil na hrobu mrtvé Pihruše, a hleděla bez zájmu mezi stromy. Někdy se zvedla a prostě odešla do hloubi Skrejše. Zpočátku jsme ji hledali. Dřepěla na zlomené borové kládě a s očima bez lesku civěla na mraveniště nebo ležela v trávě a pozorovala hlavy stromů a modré nebe. Někdy jsme po ní ale pátrali marně. Potom jsme ji přestali hledat úplně. Vždycky se stejně vracela domů, tolik zdravého rozumu jí přeci jen zůstalo. Musel jsem tedy zastat práci za ni. Již v útlém věku jsem se naučil vařit bobule a maso, prát, dříví lámat, rozdělovat oheň a spoustu dalších domácích úkonů. Zvláště když byl otec pryč, staral jsem se o dům a svou ubohou matku. Naučil jsem se nebát se tmy a nočních zvuků, otec mi vštípl, že tma je přítel a ochránce Jedlové chyše a zvuky Skrejše jsou znamení. Vštěpoval mi, jak jim rozumět a jak je chápat, co znamenají a chtějí naznačit. A zvláště mne vedl k víře ve Smrkenu, mocného ducha Skrejše a ostatních lesů, který stojí nade vším a ochraňuje ty, co odešli z Údolí. Nosil jsem mu dárky, aby mě měl rád jako mého otce. Mou matku nejspíš tolik rád neměl, když jí vzal rozum, a tak jsem mu nosil dárky i za ni. Otec mi řekl, že Smrken si občas něco musí vzít, když jinde dává.

Jednou se matka nevrátila vůbec, byla pryč několik dní. Bylo to během léta, v roce 1038, protože na mém mladém javoru bylo devět zářeží. Zářezy na stromech mých rodičů jsem ještě neuměl spočítat, ale bylo jich tam rozhodně hodně. Otec nakonec matku šel hledat, a když se vrátil, řekl, že si ji vzal Smrken k sobě. Že ji navždy povolal do svých komnat a že už ji nikdy neuvidím. Plakal jsem, ale byl jsem rád, že se matce dostalo takového štěstí. Myslím, že si to zasloužila, už jen proto, že mě nosila dlouho v břiše a za pomoci báby Pihruše zpodobnila v Jedlové chyši a potáhla lidskou kůží. Usmyslel jsem si, že když budu pracovitý a soběstačný, také mě Smrken povolá. Chtěl jsem se vyrovnat svému otci. Řekl jsem si, že se naučím chránit Jedlovou chyš, když je otec pryč. Udělal jsem si z rovných klacků oštěpy a nožem vyřezal špičky, které, jak mi poradil otec, jsem vytvrdil nad ohněm. Rozmístil jsem je na místa, kterým se prý říká strategická - prostě jsem je schoval na místa, kam bych se schoval, kdyby se něco dělo. Jeden oštěp se mi nepovedl, už ten klacek byl křivý a tlustý. Tak jsem z něj udělal mlátidlo a schoval ho za dveře z tlusté kůže. Tam jsem mohl stát a vetřelce praštit. A taky jsem měl nůž. Takže takové to bylo, když jsem byl malý...

Zákopy

V jedenácti letech jsem ulovil svého prvního medvěda. Byl to sice takový prašivý ubožák, ale já jsem pochopil, že se pomalu stávám mužem. Cítil jsem to doslova v každém oudu, na bradě se mi objevil první náznak srsti. Medvědovu kůži jsem stáhl a vyčinil a rozprostřel na své tvrdé lože. Tesáky jsem provrtal a pověsil na koženou šňůrku. Amulet proti temným silám jsem zasvětil duchu Smrkenovi dvěma modlitbami Smrken, můj pán, dvanácti orody Hladových horalů a písní Zimního spánku. Byl jsem patřičně pyšný, i když toho medvěda mi bylo trochu líto.

Jednoho dne se otec vrátil nezvykle zamlklý, na zádech přivlekl lněný pytel. Zavřel se ve sklepě a dlouho nevycházel. Zezdola se ozývaly podivné zvuky, klepání, chvílemi bylo naprosté ticho. Nevěnoval jsem tomu přílišnou pozornost a oháněl se po své práci. Zvědavost mne sice dráždila, ale nechtěl jsem ochutnat výbuchu otcovy zlosti. Lískový prut Vymýtač se zlověstně pohupoval na skobě nad krbem. Otec vylezl a promluvil teprve po třech dnech. Teprve tehdy jsem si všiml, jak je hubený. Nebylo divu, vždyť tentokrát zůstal v horách déle, než tomu bylo obvykle. Byl tak hubený, až se zdálo, že plamen louče prosvítá jeho tělem, když položil na stůl to, co ve sklepe vyrobil. Byl to malý model okolí našeho domova, sestavený z drobných klacíků, suché trávy, hlíny a potočních oblázků. Musil jsem uznat, že na to, jaký byl otec v tomto směru nezručný, výtvor se mu dokonce povedl. Poznal jsem maličkou Jedlovou chyš, poličko, první stromy za pasekou. Byly tu i přírodní zářezy, valy a homole kopců. Poznal jsem i potok a výběh pro milovaného čuníka Pomejku, kterého otec loňského jara statečně unesl z chlívka zlého bejleckého řezníka Poseka. Čemu jsem však nerozuměl, byly podivné rýhy na pasece kol Chyše. Otec řekl, že válka v Armidenu dosáhla jistých rozměrů a síly. Že povstali Sjednotitelé a pozdvihli praporec Nové víry. Že Sjednotitelé včele s heralionskými Mistry vyhlásili Svatou válku bezvěrcům a renegátům. Pověděl mi, že Žluté zlo z Gromských grbů uchvátilo duše slabých, kteří na zbabělém ústupu před Řádem budou plnit a pálit osady a města. A ještě řekl, že on prozřel a pochopil. Zřejmě to nějak souviselo s jízvami a šlící, které mu pokrývaly téměř celé tělo. Zato já nechápal nic, ale raději jsem mlčel. Nechtěl jsem ochutnat bolestivého pohlazení Vymýtače. Jediné, čemu jsem porozuměl, bylo, že ony podivné rýhy na otcově modelu jsou hluboké okopy. A šupiny ze šíšek značí místa, kam nastražíme železa na medvědy. A bylo nad slunce jasné, že kopat budu já, protože otec se musil soustředit na daleko důležitější věci. Jenom nevím, co s tím vším měl společného veliký Smrken. Nějak mi do toho všeho novotářství nezapadal.

Kopáním jsem strávil několik měsíců. Za tu dobu se tvář milované paseky a lesa kolem značně změnila. Otec trávil celé dny ve sklepe, vídali jsme se jen u společného jídla a při povinných večerních sezeních, kdy mi vykládal Víru. Hýřil nápady na průběžné vylepšování obranného systému. Les byl doslova zamořen železy a samostřily. V zemi byly hluboké jámy s ostrými kůly, pokryté sítěmi. V sudu na rumišti tělo několik mršin, připravených k otrávení pitné vody. Když byl sud připraven, otec jej vyměnil za nový a odvedl k potoku. Tam jeho obsah vylil, hustá břecha zkalila vodu a olejovitá oka plula bystřinou směrem do údolí. Jed se používal i k potírání pastí a hrotů na dně jam. Po kraji jsme se pohybovali jen po stezkách, označených tajnými značkami. Některé stezky byly falešné a mým úkolem bylo je udržovat. Také jsme připravovali velké množství trvanlivých zásob pro případ obléhání. Jednoho podzimního večera, před obvyklým sezením a výkladem Víry a Svatých věcí, mi otec s neskrývanou pýchou dal dárek. Byl to malý balíček v hadrovém obalu, převázaný jelení šlachou. Dárky mi otec obvykle nedával. Vzrušen jsem přetřhl tkanici a rozbali pruh látky. Z březové krabičky uvnitř mi na dlaň vypadla cinová lahvička na šňůrce. Až bude nejhuř a padneš do rukou malomyslných, řekl nadšeně, vypij to. Byl to lektvar rychlé smrti a měl jsem jej nosit neustále při sobě. Všiml jsem si, že jej otec nosí také. Došlo mi, že Svatá válka nejspíš ještě není vyhraná, ale čím dál víc jsem se nemohl zbavit dojmu, že otce postihla podobná choroba, jako matku...

Žlutí

V očekávání příchodu Žlutých jsme strávili celou zimu. Představoval jsem si je všelijak, ale byl jsem si jist, že je okamžitě poznám. Musili být opravdu ohavní, když opovrhovali takovými velkými věcmi, jakými jsou řád a víra, když minili vykloučit Skrejš, jak říkal otec. Nejspíš proto byli tak žlutí, že jejich kůže zežloutla samou nenávistí, která je zžírala zevnitř. Nenávist bývá špatný rádce. Dokáže člověka úplně vydlabat, až vypadá jako dutý buben. Buben, který falešně duní, dokud úplně nevyschne a nepukne. Takto jsem to vnímal já a uvědomil si, že Žlutí musejí nutně strašně smrdět - asi jako hrouda másla, kterou jsem ondympo zapomněl na půdičce a vzpomněl na ni, až když o sobě sama dala vědět. Ona byla taky žlutá a odporná. A tak jsem si uvědomil, že příchod Žlutých ponejprv ucítím a byl jsem zase o něco klidnější.

Přišli na jaře. Ve Skrejši ještě ležel sníh, ale paseka kolem Jedlové chyše se už zelenala první čerstvou trávou. Byl zachmuřený den, hněvnost

Smrkenu padala drobnými hustými kapkami z nízkých šedých mraků. Překvapilo mne, že jsem je včas neucítil. O jejich přítomnosti mne zpravil otec, který lépe rozuměl řeči znamení. Ukryli jsme se v zákopech a připravili sebrané. Potom jsme jen tiše čekali, až se jejich nečisté hlavy objeví mezi stromy. Strach mne přibíl k zemi, v ruce jsem tiskl otcův amulet. Očekával-li jsem hordy, ošklivě jsem se mylil. Zřejmě musili být hrozně mazaní, když nejprv poslali pouze zvědy. Ti zvědové se musili také poníženě umýt, když vůbec na dálku nesmrděli. Tak strašně byli Žlutí protřelí, že dělali věci, kterým se běžné stranili. Ale otec byl protřeplejší a já byl jeho protřelý syn. Jak jsem byl na svého otce pyšný! Žlutí se ke Skrejši vůbec nedostali, neprohlédli systém falešných stezek, které jsem právě já měl za povinnost udržovati. Zaslechl jsem cvaknutí želez a potom nelidský řev. Ten řev byl tak nelidský, že krev tuhla v žilách, ale mně se naopak rozproudila. Vykoukl jsem z úkrytu a spatřil je. Rozprchlí se do všech stran a to bylo vsutku nemoudré. Padli za obětí dalším lapačkám. Jenom jsem počítal výkřiky a cvakání pastí. Jeden se chytil do sítě. Spatřil jsem otce, jak vyskočil a se sekerou vyběhl do Skrejše. Zaťal ji do zlého vetřelce a volal Svaté zvěty. Ó, jak byl v té chvíli statečný!

Bylo jich devět. Překvapilo mne, že vůbec nebyli žlutí - tváře měli zšedlé a strhané. Musili nutně zšednout strachem. Také mě překvapilo, jak nám byli podobní. Podivil jsem se, že s sebou táhli spoustu pro boj s Řádem zbytečných věcí. Ve svázaných balících nesli obrazy, oděvy, pár cennosti, potraviny a hrnce. Našli jsme i směšné pokrývky, nacpané uvnitř perím! Otec mi řekl, že jsou to duchny a že se pod nimi spí. Přišlo mi to směšné. Pomyslel jsem si, že se Žlutí zřejmě nějak dozvěděli o naší krásné Jedlové chyši a chtěli v ní spát. Řekl jsem to otci a on se mnou souhlasil. Poplival jsem mrtvá těla, protože jsem pocítil náhlý hněv. Vůdcové z Gromských grbů musili být strašně lstiví, když do svých vojáků posílali také ženy a děti. Ale nechápal jsem, jaká zavidlost jim kázala zastávat místa mužů. Když jsem si představil matku, jak se ohání šavlí, musil jsem se v duchu smát. A o to více jsem se děsil, jakých úskoků jsou Žlutí a jejich posluhovači schopní. Měl jsem radost z vítězství, ale udělalo se mi špatně. Že jsem se poblíkal, mne trochu mrzelo. Otec těla mrtvých odtáhl do hlubin Skrejše...

Škrabáci

Dny radostného žití ve Skrejši musily jednou skončit. Než jsem si to poprvé cele uvědomil, vnímal jsem to jaksi mimoděk. Na sklonku léta jsem se svěřil se svými úvahami otci.

Řekl mi, že jsem dospělý, když jsem se začal zaobírat takovými věcmi. Řekl, že všechno jednou končí, aby to nové mohlo začít. Řekl, že taková je vůle Smrkenova, že takový je koloběh života a že si to žádá i Svatý řád. Věděl jsem, že Žlutí znovu přijdou s duchnami a budou silnější, protože i oni se učí z chyb. Věděl jsem, že se s otcem budu musit rozejít.

Otec byl zřejmě velmi důležitý, když si jej Sjednotitelé žádali, aby sestoupil do údolí. Nebylo divu - věděl jsem, jak je statečný a jak čistě hoří pro Víru. Znal jsem jeho březové mapy. Sjednotitelé si toho musili také všimnout a musili vědět, že bez otcova citu pro vnímání znamení, bez jeho obětavé pomoci by nesnadno vedli Svatou válku. Tolik jsem pochopil při večerních sezeních. Otec mi vyložil, že i mne si Sjednotitelé všimli a já jsem se zařekl, že budu obětavě ku pomoci všude, kde mne bude Řád a Svatá věc žádat.

Měl jsem se stát škraábkem. Namítl jsem otci, že mne otec zasvětil pouze do písma druidských značek, které jsou pro doslovné velké citací chvalořečených Mistrů nevhodné, ale on mne ubezpečil, že jsem pro škraábctví dostatečně vzdělán. Právě mravenčí práce jest základem konečného vítězství, řekl mi. Zapálili jsme Jedlovou chyš, aby jejího pohodlí nemohli využít hordy nepřátel, což bylo od otce velmi důvtipné. Byl jsem smutný, ale odměnou mi bylo to poslední, co mi otec předal. Zasvětil mne do tajemství řízeného požáru, který vychází z poznání přírody a jest pro Skrejš i jakékoli jiné lesy velice důležitý. Řízený požár jest velice prospěšný a já jsem byl šťastný, že jsem se se Skrejší mohl rozloučit právě takovým velkým činem. A pevně jsem věřil, že to Smrken vidí a že mně zůstane nakloněn i ve velikém městě, ve kterém jsem měl sloužit Svaté věci.

Stal jsem se tedy škraábkem. Viděl jsem tolik nových věcí, se kterými jsem se musil seznámit, že jsem z toho několik týdnů vůbec nemluvil, až si lidé okolo mysli, že jsem němý. Začali mi říkat Němej, i když jsem později opět začal mluvit. Už mi to zůstalo. Ale mně to pranic nevadilo, protože Němej znělo dosti podobně jako Klabzej a já jsem věděl, že kdyby belhavá bába Pihruše žila déle, mohl jsem se jmenovat skutečně všelijak a rozhodně i hůř. Spával jsem v pohodlné dřevěné boudě, kde se mnou bydlilo ještě dvaatřicet mých kamarádů. Každý jsme měli své lože, tedy po třech, protože vrchní škraáb Gála netušil, kolik že se v zemi našlo šikovných škraábků, a nebylo dostatek postelí. Já jsem spal s podobaným sirotekem Ražoutem a s Váchou Barákem z Rullu, jehož rodičové kolaborovali a tudíž zde byl na převýchovu, aby prozřel. Myslím

si, že prozřel, protože o svých rodičích nemluvil hezky. Bylo zde veselo. U postelí jsme měli dřevěné bedýnky na osobní věci, ale tam jsem si nic nedával. Ostatně jsem neměl co. Ty bedýnky byly totiž nejspíš kouzelné, protože když si tam někdo něco dal, do rána to zmizelo. Hned zpočátku jsem si do bedýnky schoval nůž a do rána byl fuč. Byly to dosti přihlouplé bedýnky a občas jsme se kvůli nim mydlili. Nocležna stála hned vedle placu. Přes plac se chodilo do škraábny, což byl kamenný dům s velkou místností. Dále zde stál stan výdeje jídla, kterýžto se nazýval Žrádelník, kde nám služba vyvážela obilné kaše a zelné placky. Strava byla chutná, a to prosím třikrát denně! Plac byl oblíbeným místem her v čase odpočinku, jinak se zde konalo třikrát do dne pravidelné sčítání a zvláště oblíbené večerní výklady Víry, které byly mnohem okázalejší než ty, které kdysi provozoval otec. Prováděly se zde i výkony trestů, když někdo nedostal svým povinnostem. Já sám jsem nikdy trestán nebyl, ponívaž jsem byl dobrým škraábkem. Cítili jsme se v bezpečí - celý náš svět byl obehán hrocenými kůly, jejichž špiče byly velmi ostré. Za nimi byly síce vidět veliké domy města, ale tam jsme nesměli, protože zuřila Svatá válka. Hrocené kůly byly tak ostré, že kdyby je chtěli Žlutí přelézt, jistě by se nabodli. Navíc byly špiče něčím napuštěné, ale čím, to nikdo nevěděl. Sirotek Ražout říkal, že hadím výkalem, kvůli va zanesení hniloby do těla, ale asi si nebyl úplně jistý. Nesměli jsme se totiž k hrazení přiblížit, protože kdybychom se zranili, nemohli bychom pracovat ve škraábce a musili bychom být trestáni. Stejně jsem myslel, že by bylo dobré naklásti kolem zdi pasti na medvěda, jak se nám s otcem ve Skrejši osvědčilo.

Věděl jsem, že město leží na břehu moře. Moře jsem nikdy neviděl, protože mne sem přivezli v krytém voze ze sběrného domu, kde mne odložil otec. Nešlo se dívat ani skrze plachtu, protože nás tam tenkrát bylo mnoho. Každý jsme měl na dlani namalovanou černou barvou nějakou značku, která překladačům říkala, kam nás mají dopravit. Pamatuji si, že mojí značkou byl přeškrtnutý kruh, což značilo, že mám být několikrát přeložen a dopraven ke Škraábákům. Moře jsem tedy neměl příležitost spatřit, i když jsem se na něj těšil. Věděl jsem, že je to vlastně širošířá voda, která je slaná, že vůbec nejde pít. Nebylo mi jasné, proč Žlutí z Gromských grbů zničili tolik vody a kde vzali tolik soli. Potom jsem si vzpomněl na otce, jak trávil potok ve Skrejši, a pochopil jsem, že to učinili ze lsti. Museli být strašně vynalézaví a znovu jsem se utvrdil, jak mnoho Sjednotitelé mého otce potřebují! Vácha Barák z Rullu mi řekl, že na moři jsou vlny. Nedokázal jsem si je představit, protože do té doby jsem poznal pouze vlny ovčí, již otec zřídka statečně našnul v Bejcli, když bylo třeba

vyspravit houně.

Ačkoli by se mohlo zdát, že život v škraábckém táboře byl vždy veselý, nebylo tomu tak neustále. Vlastně dosti často nebylo na veselé nálady ani pomyšlení. Tedy skoro vůbec. Pracovali jsme od rána do pozdního odpoledne s krátkými přestávkami na jídlo a sčítání na place. Někdy nebylo ani to jídlo, protože Žlutí zákeřně útočili na zásobovací oddíly, na kterých jsme byli závislí. Útočili i na těžce nemocné, kteří byli z tábora odnášeni k uzdravení. Škrabáci totiž neměli žádného felčara a musilo se tedy shánět pomoci v městě. Často se kvůli Žlutým takový churavec už nikdy nevrátil. Přesto stavy Škrabáků pan Gála v pravý čas doplňoval. Dokonce si myslím, že je zvyšoval, protože do našeho lože přibyl usmolený Ličko Dzigan a byli jsme tedy čtyři. Zřejmě to bylo dáno tím, jak armidenská armáda sílila a bylo třeba více škrabat. Myslím, že tehdy začala Svatá válka vrcholit.

Tak takové to tedy bylo, když jsem pro svou zemi škraábal zeli v Nové Ravně...

Psanec

Že umřel pan Gála, za to jsem vážně nemohl. Stalo se to ve škraábce někdy na konci roku roku 1042. Pamatuji si, že byla hrozná zima, na place ležel sníh a my měli ruce prokřehlé a rudé mrazem. Měl jsem už způli hotovo, opíral jsem se o hromadu s hlávkami a plnil dřevěnou díž. Naškraabané zeli se v zimním období vysypávalo do pytlů a nechávalo zamrazit. Potom je pan Gála označil a nechal odvézt na zásobovací loď, která čekala v novoravenském přístavu i na další proviant, určený vojsku. Pan Gála se kolebal na své běžné kontrolní obchůzce. Byl opojen. Býval ostatně opojen velmi často, což provázely vrávoravá chůze, smrdutý dech a divné nálady. Někdy bujaré, jindy zlé nebo plačtivé. Toho dne měl náladu plačtivou, ale já jsem věděl, že plakal jenom proto, že byl zase opojen. Opojení mu dávala voda, kterou pil. Smrděla jako jeho dech. Ličko Dzigan říkal, že ta voda je chlast. Kdybych já měl Chlast, nikdy bych ho nepil, protože vím, co s panem Gálou dělal. Bolela ho z něj hlava a nezřídka z něj blil. Přesto ale musil být tuze dobrý, když ho pil. Ale to není nutné. Pan Gála byl opojen a plakal. Sedl si ke mně na zeli a povídal mi nějaké věci, které se mi zdály zmatené a přiznám se, že hloupé. Dokonce jsem si nebyl zcela jistý, zda nebyly v rozporu s Vírou. Přitom pil Chlast a celý ho vypil. Praštil mě flaškou, že nejsem jenom Němej, ale i blbý. Což si nemyslím, protože můj otec měl značné postavení v zemi. To jsem mu ale neřekl, protože jsem nechtěl, abych měl protekci. Dovedl jsem se už o

sebe postarat sám. Pan Gála si všiml mého amuletu a chtěl, abych mu ho dal. Řekl jsem, že je můj a že mu ho nesmím dát, protože je pro mne moc důležitý. Že opojí mé smysly, kdyby přišli Žlutí. Pan Gála mne ztloukl a strhl mi amulet z krku. Potom lahvičku vypil a umřel. Viděli to i ostatní Škrabáci a přestali pracovat. Stala se strašlivá věc.

Vácha Barák z Rullu mi řekl, že musím utéci přes hrocené kůly, jinak mne Mistrové umukají a zabijí. Stejně jako jeho rodiče. A že mne umukají a zabijí, ať se budou skrývat kdekoli v této zemi. Myslím, že nelhal. Ličko Dzigan mi řekl, že jsem odtedka psanec, a jako takový musím utéct do cizích zemí, že to tak psanci musejí dělat, aby je nechytili. Do té doby jsem si myslel, že v cizích zemích žijí jenom Žlutí, ale Ličko mne ubezpečil, že nejspíš ne. Ražout řekl, že psanci musejí mít kudlu, aby se mohli bránit, a dal mi nůž, který jsem dobře znal. Byl to nůž, který kdysi pozřela kouzelná bedýnka. Chápal jsem to jako znamení.

A potom už si jen vzpomínám, jak jsem strašně dlouho utíkal bílými pláňmi a po stezkách zvířete v hlubokých lesích, skrýval se v houštinách a ve sněhových záhrabech. Byl jsem hladový a zesláblý, osamělý, zrazený. Byl jsem psanec a stal jsem se loveným zvířetem. Jak se mi skvěle hodilo umění života ve Skrejši, všechny ty rady, které mi dával otec. Pochopil jsem, že jediným ze skutečných duchů je Smrken a jediná pravá víra je ta v něj. On jediný stál tenkrát nade mnou, chránil mne před nebezpečnostvím a vyvedl mne z krajů, z nichž bez úhony uprchnout bylo zloha nemožné. Když jsem na pokraji sil, nemocný a promrzlý, po několika předlouhých týdnech na útěku, sestoupil ze západních srázů Rullských hor a poznal, že do těch krajů nesáhá moc heralionských Mistrů, byl jsem neskonale šťastný. A tehdy jsem slíbil, že při Smrkenovi budu stát a zůstanu mu věrný do konce svých dní. A taky jsem se zařekl, že se postavím na vlastní nohy a na celý Armiden, na vše, co jsem opustil tam daleko za horami, nadobro zapomenou. Že spálím v sobě všechna pouta, která mne vážala k místům, kde jsem se narodil a kde jsem žil. A také že už nikdy se tam nevrátím. Byl jsem psanec s nožem v ruce, který po tolika letech všelikých pout a skrývání konečně pocítil svobodu. Svobodu, kterou by nikdy nedocenil, kdyby jí byl zahrnován od kolébky. Děkuji ti, matko... Děkuji ti, otče... A děkuji tobě, veliký Smrkene...

Liscannor

Do malé gwendarronské vísky Liscannor, ležící v nurnské oblasti, jsem přišel v zimě roku 1048 jako tulák hledající útočiště před mrazem. Neměl jsem peníze ani co jíst. V

posledních letech jsem zimu trávil jak se dalo, v kanálech, po nuzných ubytovnách v chudinských čtvrtích a když nebylo zbylí i po šatlavách a ve vězení, kde jsem měl zajištěnu pryčnu a alespoň jednou denně něco pořádného k jídlu. Připíliž jsem se utmácen z lesa od severovýchodu.Únavou jsem téměř neviděl a bylo mi všechno jedno. Hned první plot, který se vynořil z šera noci, jsem přešel a ustlal si v roští. Ani mi nepřišlo na mysl, že by majitel mohl mít puštěné psy. Byla strašná zima. Chtěl jsem jen spát a v duchu jsem si opakoval, že ráno bývá moudřejší večera. Co by mi asi tak kdo mohl udělat? Zbít mě? Vyhodit? Nechat odvést pro potulku? Nic z toho se mi nezdálo být horším, než smrt někde v divočině.

Ráno mne, celého zkrhlého na kost, probudil šelest. Pomalu jsem otevřel oči a spatřil jakéhosi rozcuchaného elfa, kterak na mne tiše zírá. Měl na sobě podivný černý župan s našitými zlatými hvězdami a půlměsíci. Na hlavě měl naražen vytáhlý čepce, jeho špice se ve větru klátila. Zřejmě to byl nějaký vysoký hodnostář, nicméně působil velmi mírumilovně. Zeptal se mě, co dělám na jeho pozemku. Řekl jsem, že spím. Zeptal se, proč nejdu spát do hospody. Řekl jsem, že nemám peníze. Řekl mi, že se jmenuje Melchizedech a že tady bydlí. Zamžoural jsem tedy na jeho velké stavení, ale raději jsem se nepředstavil. Pozval mě k sobě domů. Byl to dobrý člověk.

Většího štěstí se mi zřejmě nemohlo dostat. Melchizedech žil v domě se svou ženou Glassal. Zpočátku mě neměla mě moc ráda, což jsem chápal, neboť pohostinnost jejího muže zacházela až za hranice dobroty. Nechal mě bydlet v zateplené stáji, dával mi jídlo, platil za mně v hospodě U hrocha a největší jeho radostí bylo, když jsem s ním kouřil z jeho dýmky jeho vlastní dýmkové koření a vyprávěl mu smyšlené historky ze svého života.

Elf Melchizedech se stal mým přítelem. Byl to kouzelník, ale ve vsi si z něj kdekdo utahoval, že umí vyvolat jenom smích. Také mu lidé posměšně říkali Elfí Zadek. Smáli se jeho oděvu - onen župan byl totiž jeho slavnostním oděvem, který nesvlékal ani na noc, a zvláště pak jeho věrnému havranovi, který se sice jmenoval Rhui, ale nikdo mu neřekl jinak, než Tukan. Já jsem si z něj takové žerty nedělal, i když uznávám, že sem tam jsem si také nepěkně prisadil.

Díky Melchizedechově důvěře jsem poznal liscannorany a také Nurnskou družinu, jejímž byl členem. Šlo o společenství lidí dobrodružných povah, kteří namísto poctivé práce

loupili a vraždili ve jménu jakéhosi dobra (jak jsem to alespoň chápal tenkrát). Dělalí to ale tak šikovně, že svoji činnost prováděli výhradně za hranicemi státu, a když náhodou ne, tak to vždycky nějak umně zaonačili, aby před zákonem vyvázli bez poskvrnky. A to se mi líbilo. Zprvu mě však ani nenapadlo, že bych se mohl stát dobrodruhem, ale osud, ší snad vůle Smrkenova, zasáhla jinak.

Starostou obce byl tehdy jistý Moskyt, nabubřelý panák, domýšlivý až hanba, který mne neměl příliš v lásce. Považoval mě nejspíš za odpad lidstva, ale díky Melchizedechově záštitě proti mé osobě nemohl veřejně zakročit a vyobcovat mě. Byl velmi vykutálený, ale musím přiznat, že měl na paměti pověst obce. Jednoho hodovanového večera jsem seděl v krčmě a propíjel Melchizedechovy peníze. Byl tam se mnou ještě můj elfí chleboďárce, hostinský Jeremiáš Čipera a kroll Burbbag, strašná držka, ale docela správný chlap. U vedlejšího stolu se nalévalo několik cizinců, kteří si mě začali dobírat pro můj divoký zjev. Byla to nanejvýš trapná situace a vypadalo to, že se po mně vrhnou. Asi jsem byl taky trochu drzý. A najednou se po nich Burbbag vrhl. Nečekal jsem, vzal nohy na ramena a pelášil pryč. Melchizedech tak učinil už dávno. Doběhl jsem k potoku a z bezpečí pozoroval hostinec. Za chvíli cizinci vyhodili zkraveného a potupeného krolla ven. A pak to začalo. Jasně jsem slyšel opilý nářek Arkusse Dettora, rybníkáře, že Burbbaga zmlátilo dvacet chlapů ve zbroji. Nebyla to pravda. Brzy na to se před krčmou srotila skupinka po zuby ozbrojených mužů. Vedl ji Moskyt, za ním se tyčila silueta krolla. Moskyt zařval, ať všichni zabijou. Potom vtrhli dovnitř. Veděl jsem, že cizinci nedožijí příští hodiny, a tak jsem se opatrně připlížil k jejich koním, rozprostřel houni a sypal na ni obsah toreb a sedlových vaků. Potom jsem odpočítal svou kořist, sedmset dvacet zlatých, a odešel ukrýt je v Melchizedechově stáji. Tam, kde by peníze nikdo nehledal. Byl jsem boháč! A v té chvíli jsem zatoužil stát se členem Nurnské družiny...

Pod čarou

Na žádost laskavých čtenářů Lyškánory jsem doplnil zápis „Odkaz Joachalentiv“ z minulého čísla o dvě následující pasáže.

Děkuji,

Kutouš Králík

AD1

...v družině zavládlo mlčení. Družiníci si pohrávali se zbraněmi a Lúin si vytáhl brousek a jal se zdokonalovat ostří svého meče. "Já, já, já to říkal, že se sem nesmí", oťel si pot z čela Dolwen. "Teď

skončíme v kleci! Já to vim, já to znám, že sem se k vám přidával. Ajajaj, já chudák. Nemáme šanci. Vy vůbec nic nevíte! Nevíte jak to tady chodí! Všechny nás čeká pomalá smrt!", přidal se ke svému druhu další mukuřan Bašár-bej. Nikomu jeho plačtivý projev na náladě rozhodně nepřidal. Napětí se stupňovalo. "Drž hubu, nebo ti jí zacpu tady Gwarditovou vonuci", okřikl jej Lúin a dál si brousil meč. "Drž hubu, drž hubu, to se fěkne drž hubu. Ale to se nedá vydržet! Lepší je to skončit hned. A...". "Krucinál! Za..., za..., zavři už tu ku..., ku..., kušnu!", zařval náhle Egh a jeho mohutná krollí pravačka švihla vzduchem a zasáhla Bašár-beje přímo do obličeje. Mukuřan pouze hekl a složil se k zemi. Měl zlomenou lícní kost, přeražený nos a těžký ořes mozku. Mnoho nechybělo a poslední co by v životě viděl by byla chlupatá krollí pěst. "Hehe, dobrý na morálku, Eghu", zašklebil se vůdce a vytáhl si upatlaný notýsek, do kterého si zaznamenával zásluhy jednotlivých družiníků při výpravě. Většinou se pak podle toho určovaly podíly na kořisti. Samozřejmě bylo-li co rozdělovat. Pomlácený Bašár-bej se za chvíli probral a Dolwen mu pomohl s ošetřením zkraveného obličeje. "Mohl si mě zabít", pípнул Bašár-bej směrem ke krollovi. "Le..., le..., lepší než up..., up..., upal... upalov..., upalovací kl..., klec, he, he!", zavtipkoval ještě Egh a nutno podotknout, že jeho zásah pomohl družinové morálce. Alespoň pro tuto chvíli...

AD2

...pak sebral odvalu, vrávoravě vylezl na stůl a zařval: "Sem panic! Já sem eště panic! Kerá si to se mnou rozdá!". Jeho jokot zanikl ve všeobecném hluku a tak to druid poté, co si znovu dodal odvahy hltem vína ze džbánu zopakoval. "Ták teda žádná si to se mnou nechce rozdat! Tak to rozpočítáme!", vrávoral druid na stole. "Enyky benyky kliky hec, chytني krolla za palec. A když smrdí nech ho bejt, krollí držka nejde smejt!", Myšilovův prst se zarazil na ošklivé starší ženštině. "... a taky nejde umejt!", vyhrkl rychle ještě druid a přesunul ukazovák na vedle sedící mladici. S jejím vzhledem byl už druid spokojenější a proto slezl ze stolu a přisedl si k ní. Klabzejovo rozpočítavadlo naštěstí neslyšel Egh, který právě blaženě funěl v nedalekém láně pšenice, který sdílel s pomenší zrzavou vesničankou přezdívanou "Kobylí zadnice". "Ha, to když sedíme, takhle vedle sebe, tak se napijem", dýchł Klabzej na svou vyvolenou závan kořalky. "No...", špitla ona. "A taky si zatancujem. Dubovej dupák!". Klabzej na nic nečekal, popadł dívku a jal se s ní tancovat na udupaném plácku šílený druidský tanec, který připomínal spíše vítězný álfeimský pochod po úspěšné krádeži. Když to spatřili ostatní družiníci, kteří byli u stolu, okamžitě všeho nechali a jali se

tlouci obrácenými noži do stolu a zpívat tolik populární píseň "Álfheim, Álfheim rubajdá". Myšilov se rozpálil a začal k sobě dívku tisknout stále víc a víc. Oj, to byla vášeň! Teď a nebo nikdy! Dívka si však byla vědoma přítomnosti svého otce a do ničeho se mnoho nehmula. Nakonec se dala přemluvit alespoň na skleničku vína. Netušila ovšem, že jí chťiče chťivý druid do něj nasypal opium, které sebou stále vláčel v baťoě. Domníval se, že tím zlomí její dosavadní odpor. Nebohá dívka do sebe skleničku obrátila a pak ještě jednu, taktéž ochucenou opiem. Účinek se dostavil onedlouho. Ne však takový jaký Klabzej očekával. Omámená dívka se pozvracela pod stůl a vzápětí omdlela. Klabzej pochopil, že jeho snažení nebude mítí žádaného výsledku a šel raději pít s Berylem Sekerou. Třeba to Klabzejovi vyjde příště...

Tuto Lyškánoru připravil k vydání Klabzej Myšilov, starosta Liscannoru